

Sygn. akt VII U 919/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2017 r. w Warszawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 5 lipca 2017 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 maja 2017 roku do 1 października 2019 roku.

UZASADNIENIE

A. K. w dniu 27 lipca 2017r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 5 lipca 2017r., znak: (...), odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że stan zdrowia nie pozwala jej na podjęcie zatrudnienia. Podkreśliła, że niezdolność do pracy powstała u niej co najmniej 3 lata wstecz - 31 marca 2007r., a nie jak twierdzi Komisja Lekarska ZUS po 12 lipca 2010r. Ponadto wyjaśniła, że powyższe znajduje uzasadnienie w przedłożonej przez nią dokumentacji medycznej, z której jednoznacznie wynika, że z uwagi na zaburzenia o podłożu psychiatrycznym od 31 marca 2007r. została objęta stałą opieką poradni specjalistycznej. Do chwili obecnej nie nastąpiła u niej poprawa stanu zdrowia.

Wobec tego ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (odwołanie z dnia 27 lipca 2017r., k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, że ubezpieczona w dniu 8 maja 2017r. złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W toku postępowania została skierowana na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 26 czerwca 2017r. stwierdziła, że badana jest częściowo niezdolna do pracy do 31 maja

2018r. Data powstania częściowej niezdolności do pracy została ustalona na dzień 12 lipca 2010r., a okresy składkowe i nieskładkowe ubezpieczonej ustały z dniem 1 grudnia 2008r.

W związku z powyższym organ rentowy zaskarżoną decyzją odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że ubezpieczona nie spełnia warunku określonego w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie niezdolność do pracy nie powstała w ciągu 18 miesięcy od dnia ustania okresów składkowych i nieskładkowych (odpowieź ZUS na odwołanie z dnia 7 sierpnia 2017r., k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K., ur. (...), posiada wykształcenie wyższe licencjackie. Przez okres 3 lat odbywała studia w Akademii (...) w W. na kierunku ekonomia, które ukończyła 30 czerwca 2000r., uzyskując tytuł licencjata. Ponadto ubezpieczona w okresie od 1 października 2001r. do 21 stycznia 2004r. studiowała zaocznie na Uniwersytecie (...) na kierunku Zarządzanie i Marketing i uzyskała zaliczenie czwartego semestru tych studiów (zaświadczenia o stanie odbytych studiów, k. 13-15 a.r. tom II).

Ubezpieczona była zatrudniona m.in.:

- w (...) S.A. w okresie od 10 lutego 1999r. do 30 września 1999r. na podstawie umowy zlecenia, a od 2 grudnia 1999r. do 10 grudnia 1999r. na podstawie umowy o pracę (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 11 lutego 2016r., k. 25v a.r. tom I; zaświadczenie z dnia 11 lutego 2016, k. 27 a.r. tom I; świadectwo pracy z dnia 30 grudnia 1999r., k. 45v a.r. tom I);

- w (...) S.A. na podstawie umowy zlecenia od dnia 16 sierpnia 2000r. do dnia 15 września 2000r. (zaświadczenie z dnia 9 marca 2016r., k. 23 a.r. tom I, umowa zlecenie z dnia 16 sierpnia 2000r., k. 39-41 a.r. tom I);

- w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy od 9 listopada 2000r. do 31 maja 2008r. (świadectwo pracy z dnia 29 maja 2008r., k. 37 a.r. tom I, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 2 marca 2016r., k. 19v a.r. tom I);

- w Urzędzie Miasta (...) W. w okresie od 9 maja 2011r. do 31 października 2011r. (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 11 lutego 2016, k. 17v a.r. tom I).

Ubezpieczona była zarejestrowana w Urzędzie Pracy (...) W. jako bezrobotna w okresach: od 25 lipca 1995r. do 17 marca 1996r., od 16 listopada 1998r. do 9 lutego 1999r., od 12 stycznia 2000r. do 15 sierpnia 2000r., od 3 czerwca 2008r. do 8 maja 2011r., od dnia 3 stycznia 2012r. (zaświadczenie z dnia 9 lutego 2016r., k. 29 a.r. tom I, zaświadczenie z dnia 12 lutego 2016r., k. 31 a.r. tom I).

Okresy składkowe i nieskładkowe A. K. wynoszą łącznie 11 lat, 11 miesięcy i 2 dni (okoliczność bezsporna).

W dniu 6 kwietnia 2016r. ubezpieczona zgłosiła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do którego dołączyła informację o okresach składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z załącznikami, k. 1-46 a.r. tom I).

Po rozpatrzeniu wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 30 maja 2016r. wydał decyzję znak: (...), w której odmówił A. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W treści decyzji organ rentowy wskazał, że w przypadku ponownego ubiegania się o świadczenie ubezpieczona powinna dostarczyć: zaświadczenie z uczelni stwierdzające okres odbywania, zakończenia studiów oraz ich wymiar programowy, a także oryginały świadectwa pracy lub zaświadczenia o zatrudnieniu za okres od 20 lipca 1998r. do 31 sierpnia 1998r. (decyzja ZUS z dnia 30 maja 2016r., k. 73 a.r. tom I).

Ubezpieczona w dniu 8 maja 2017r. ponownie złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do którego dołączyła zaświadczenia o odbyciu studiów wyższych (wniosek z załącznikami, k. 1-15 a.r. tom II).

Po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia oraz zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 3 marca 2017r., Lekarz Orzecznik ZUS wydał w dniu 31 maja 2017r. orzeczenie, w którym stwierdził, że A. K. jest częściowo niezdolna do pracy do 31 maja 2018r. Jako datę powstania niezdolności do pracy Lekarz Orzecznik wskazał dzień 12 lipca 2010r. (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 31 maja 2017r., k. 21v a.r. tom II).

W związku z wniesionym sprzeciwem, ubezpieczona została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym dokumentacji z przebiegu leczenia,

kart informacyjnych leczenia szpitalnego z 2011r., zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 3 marca 2017r. oraz wyników badań dodatkowych zawartych w dokumentacji medycznej - tak jak Lekarz Orzecznik ZUS - ustaliła, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 31 maja 2018r., a powstanie tej niezdolności datuje się od 12 lipca 2010r. (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 26 czerwca 2017r., k. 23v a.r. tom II).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie ww. orzeczenia wydał w dniu 5 lipca 2017r. decyzję znak: (...), w której odmówił A. K. przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu podjętej decyzji wskazał, że ubezpieczona nie spełnia warunku określonego w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ niezdolność do pracy nie powstała w ciągu 18 miesięcy od dnia ustania okresów składkowych i nieskładkowych (decyzja ZUS z dnia 5 lipca 2017r., k. 29v a.r.).

A. K. złożyła odwołanie od wskazanej decyzji (odwołanie z dnia 27 lipca 2017r., k. 2-3 a.s.).

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty psychiatry celem ustalenia daty powstania u ubezpieczonej niezdolności do pracy (postanowienie z dnia 20 września 2017r., k. 14 a.s.).

W opinii z dnia 17 października 2017r. biegła sądowa z zakresu psychiatrii M. L. rozpoznając u A. K. schizofrenię paranoidalną uznała, że jest ona częściowo niezdolna do pracy do dnia 1 października 2019r. Jako datę powstania niezdolności do pracy biegła przyjęła maj 2008r., gdy A. K. odeszła z pracy w Sądzie. Na podstawie dokumentacji medycznej biegła ustaliła, że w marcu 2007r. rozpoznano zespół lęku napadowego, zaś w lipcu 2007r. stwierdzono u ubezpieczonej zespół depresyjny. Z uwagi na powyższe schorzenia ubezpieczona była leczona farmakologicznie i pozostawała pod opieką poradni specjalistycznej. Biegła zaznaczyła również, że schizofrenię stwierdzono w 2016r., ale pierwsze objawy tej choroby występowały już od 2007r. (opinia biegłej sądowej z zakresu psychiatrii z dnia 17 października 2017r., k. 30-33 a.s.).

Organ rentowy, powołując się na pismo Członka Komisji Lekarskich ZUS z dnia 5 grudnia 2017r., nie wniósł zarzutów do opinii biegłej (pismo z dnia 6 grudnia 2017r., k. 42-43 a.s.).

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych A. K.. Ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu, dlatego Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiła również opinia biegłej sądowej z dziedziny psychiatrii, której treść i wnioski w niej zawarte nie budziły zastrzeżeń w zakresie określenia stanu zdrowia A. K.. Opinia opiera się na obiektywnych wynikach badań ubezpieczonej oraz całościowej analizie zebranego materiału dowodowego w postaci historii choroby. W związku z powyższym - w sytuacji, kiedy biegła uwzględniła dostępną dokumentację medyczną oraz wzięła pod uwagę wyniki badań, jakie sama przeprowadziła, a organ rentowy nie podjął polemiki z faktem uznania ubezpieczonej za częściowo niezdolną do pracy i datą powstania niezdolności do pracy - w ocenie Sądu nie ma podstaw, aby opinię biegłej dyskwalifikować. Jest ona wyczerpująca, a także jasno i logicznie uzasadniona, brak jest więc przesłanek do jej negowania.

Ubezpieczona w piśmie z dnia 5 grudnia 2017r. wskazywała na omyłki w treści opinii M. L. (k. 40). Sąd wskazanych omyłek nie prostował poprzez dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego, co przedłużałoby postępowanie, ponieważ analiza opinii wskazuje, że biegła podając datę początkową zaburzeń psychicznych u ubezpieczonej odwoływała się do roku 2007, a nie do roku 2017. Podając rok 2017 w końcowej części opinii popełniła zatem oczywistą omyłkę, która jednak nie dyskwalifikuje opinii, tym bardziej że strony nie miały wątpliwości, w jakiej dacie nastąpił początek zaburzeń ani co do tego, w jakiej dacie powstała niezdolność do pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 5 lipca 2017r., znak:(...), jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383) – zwaną dalej: „ustawą emerytalną”, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 57 ust. 2 przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Wskazane warunki te muszą być spełnione łącznie. Pierwszy z nich, tj. niezdolność do pracy, jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03, OSNAPiUS rok 2004, Nr 19, poz. 340.).

Kolejna przesłanka, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, wiąże się z treścią art. 58. Wskazany przepis określa w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;

5)5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Jeśli chodzi zaś o trzeci z warunków z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, to wiąże się on z okresami, w czasie których powinna powstać niezdolność do pracy (bądź w ciągu 18 miesięcy od ich ustania), aby ubezpieczony mógł skorzystać z prawa do renty.

W rozpoznawanej sprawie poza sporem pozostawało, że A. K. jest częściowo niezdolna do pracy. Sporna pomiędzy stronami była natomiast data powstania niezdolności do pracy. Organ rentowy przyjął, że jest to dzień 12 lipca 2010r., co w konsekwencji powodowało uznanie, że ubezpieczona nie spełniła warunku, by niezdolność do pracy powstała w okresach ubezpieczenia, jakie wymienia art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej bądź nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. W jej przypadku dniem, w którym ustały okresy składkowe i nieskładkowe był 1 grudnia 2008r. Wobec tego wymóg określony w ww. przepisie nie został spełniony.

Badając spełnienie spornej przesłanki warunkującej przyznania prawa do renty Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii M. L.. Po przeprowadzeniu bezpośredniego badania oraz po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną biegła przyjęła, że A. K. jest częściowo niezdolna do pracy do 1 października 2019r., a początek powstania niezdolności do pracy to maj 2008r., gdy A. K. odeszła z pracy. Sąd podzielił w tym zakresie stanowisko biegłej sądowej, ponieważ biegła szczegółowo i przekonująco uzasadniła swoją ocenę stanu zdrowia A. K.. Ocena ta została poprzedzona bezpośrednim badaniem ubezpieczonej oraz analizą jej dokumentacji medycznej. Nadto z uwagi na udokumentowanie leczenia w Poradni (...) w okresie wcześniejszym niż rok 2010, organ rentowy nie kwestionował stanowiska biegłej.

Wobec faktu, że niezdolność do pracy ubezpieczonej powstała bezpośrednio po jej odejściu z pracy w maju 2008r., nie ulega wątpliwości, że wymóg z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej został spełniony. A. K. zakończyła pracę w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy z dniem 31 maja 2008r., a zatem niezdolność do pracy wystąpiła jeszcze w okresie ubezpieczenia. Jednocześnie, zdaniem Sądu, nie budziło wątpliwości, że ubezpieczona spełniła wymóg z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Skoro niezdolność do pracy powstała u niej w ww. dacie, a więc w wieku powyżej 30 lat, to powinien być wykazany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 5 lat w dziesięcioleciu przed datą powstania niezdolności do pracy bądź przed datą złożenia wniosku o rentę. Ubezpieczona takim okresem legitymuje się w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, ponieważ przez długi okres – od 9 listopada 2000r. do 31 maja 2008r. - była zatrudniona przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy. Niewątpliwie posiada więc wymagane 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 maja 2017r. do 1 października 2019r.

Ustalając datę, od której ubezpieczonej zostało przyznane prawo do wnioskowanego świadczenia, Sąd Okręgowy oparł się na regulacji art. 129 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W przedmiotowej sprawie ustalono, że niezdolność do pracy powstała u ubezpieczonej w maju 2008r., jednak ubezpieczona wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy złożyła w dniu 8 maja 2017r. Z tych też względów Sąd Okręgowy ustalił, że prawo do wnioskowanego świadczenia przysługuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożyła wniosek o rentę, tj. od 1 maja 2017r., do dnia oznaczonego przez biegłą sądową.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)